

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj X.

V Ljubljani 15. prosenca 1857.

List 3.

Čertica iz življenja katoliških misijonarjev v Avstralii.

Kakor v Afriki, tako skušajo tudi v petim delu sveta, v Avstralii, serčni keršanski misijonarji pregnati temo nevere z lučjo keršanstva. V posameznih naselbinah so ondi že katoliške občine; in v glavnim mestu Pertu na reki Labuti proti zapadu dežele biva celo katolišk škof. Sprostrirajo se pa po nezmernih lesovih in gojzdih še nešteti malikovavski divjaki, katerim se je začela beseda Božja pred nedavnimi časom oznanovati. Podali so se namreč 16. svečana 1846 iz Perta serčni štirje misijonarji v te dozdaj popolno neznane lesove in hoste. Že so popotvali štirinajst dni, kar se jim odpovesta moža vodnika po hosti, de nikakor ne gresta dalje v gosavo, vzameta z voza svoje kernirje in se obrneta nazaj po cesti proti Bulgartu. Zapušeni misijonarji, nepoznavši še kraja, postanejo, napravijo za silo altar in obhajajo sveto mašo. Tretji dan prebivanja našiga v lesu, piše njih vodja, ko smo ravno vživali svoj navadni obed, 16 lotov podpepelniga hleba — kruha v pepelu pečeniga — troho v vodi obarjeniga rajza in šalo čaja, ugledamo tropo divjakov se nam blizati, ki so deržali v rokah po šestero kopij (sulic), gici imenovanih. Vzdignivši se jim gremo nasprot; oči smo imeli vedno vanje vperle, in serce nam je jako tolklo. Podajali smo jim že od delec čaj in hlebe, ali oni, ne zmenivši se za nas, obsedejo neko vodo, ter se jamejo prav živo med seboj pomenkovati. Mi zdaj klečé prosimo Boga sreče in blagoslova, ter se zaupno podamo s polnimi rokami hlebov, čaja in cukra naravnost med divjake. Ugledavši nas možje se urno postavijo v bran in upor, žene in deteta pa cvilijo in tarnajo ter begajo na vse kraje. Mi jim dajemo znamenja in jih skušamo preveriti, de nečemo nikomur nič žaliga storiti. Res so nekteri po tem odložili orožje; mi pristopimo k njim, začnemo jesti kosce hleba in cukra ter jih podajamo tudi divjakam, posebno otrokam, kar jih je bilo še pri očetih. Perve grizljeje so izpljevali, sumili so namreč, mi bi jim bili utegnili dati kakiga strupa. Ko pa smo mi brez skerbi to zavživali, kar smo njim podali, so jeli kmalo prav čversto hrustljati. Zlasti cukrova sladčica jim je prav močno dopadla, de so zadovoljno kimali z glavami in želeli še kaj dobiti. Kar v hipu je bilo po naših darovih in slednjič so iskali drobcev in trohic po tléh, kakor dragih biserov. Tako se je shod srečno končal z Božjo pomočjo brez vsih zopernost in nadlog.

Namen misijonarjev je, de se vstanové med divjaki, jih učé delavnosti, stanovitniga prebivanja, likajo in gladijo divje razvade, jim vcepljajo keršansko ljubezen z besedo in djanjem.

Kdor ni popolen Avstralec, piše dalje omenjeni vodja, in neče vživati ob času potrebe žab in červov (s temi se živé ob takih dobah divjaki), naj se ozéra nekoliko na pripravo in zgotavljenje jedil, ako ima divjaka kuharja, kjer se zamore marsikaj potrebniga naučiti. Tako znajo napra-

viti kruh brez vode. Nekdaj nas prehiti noč delec od človeških staniš, kjer ni bilo kapljice vode dobiti. Divjak spremljavec mi govori: N-agna čulap cumber, to je, jez imam velik glad. — Dajte mi moke, obljudim vam hleb napraviti, in najémo se vsi trije. Pa kako zamoreš brez vode? vprašam dalje. Znaš li tudi čaj napraviti? Nikakor ne, samo hleb, odgovori divjak. Dal sim mu moke; preden pa se loti dela, sim mu mogel obljuditi, da bom tudi jez jedel njegov hleb. Obljudil sim mu rad, saj sim bil tudi lačen kakor on. Zdaj si napolni usta z moko, jo svaljka in prežvekano izpljune na klokanov meh. *) To delo je ponavljal tako dolgo, dokler ni ugnetil testa za tri hlebčike. „O reva! o reva“ sim si sam pri sebi mislil „kaka kraljeva gostija me vender čaka!“ Kmaló hlebe pri ognju speče, in brez pomude sim mogel tri usta tega kruha snesti, de sim ostal mož beseda. Divjaki namreč kaj natanko spolnujejo dano besedo, in so mu večni neprijatli, kdor jim ne spolni obljube. Tako se dela hleb brez vode.

Neki večer, pravi dalje pisatelj, sim slišal po svojih molitvah odzunaj nenavaden krik in hrup. Mislil sim s početka, de se je prigodila kaka nesreča; torej urno švigнем iz svoje kolibe, pa ugledal sim pri goreči germadi osem divjakinj, ki so se brez usmiljenja bile in palile z dolgimi palicami, nanes imenovanimi. Brez pomude se zakadim med nje, skušam jih potolažiti in razločiti, pa moja beseda je bila zastonj, saj niso bile več ženske, ampak divje, hude zveri. Opomin ne pomaga nič, torej zgrabim tudi jest gorjačo, jih udriham po herbti, dokler niso odjenjale od svoje prečudne mlačve. To je bilo pač strašno rovanje. Glave in rame so imele vse stolčene; ni je bilo ene zdrave, vse so imele černo polt, od glave do nog opisano in s kervijo obilito. Zavzamem se pa posebno, ko ugledam možé tih mlatišk sedeti pri ognju. Kaj iz serca so se krohotali, ko so se njih žene pobijale. „Vaše žene se pobivajo, in vi še persta ne ganete, de bi jih raztergali?“ jim očitam. „E, kdo bi se zapletal v ženske homatije!“ mi odgovoré. „Vi ste vender njih možje!“ „E kaj možje, to nam nič mar.“ „To vam ni nič mar? Ko bi pa ktera umerla, bi vam tudi ne bilo nič mar?“ „Prav nič ne; umre ena, jih imamo še tisuč drugih. Ob hudim gladu jedó Avstralci tudi človeško meso, kadar nimajo dosti zelenjadi in tudi na lovu nič ne dobé. Izkopujejo tudi merlice, in obhajajo, po njih misli, prav slasten obed. Pravijo de je telo, tri dni in dve noči pokopano, še dobra kerma, in ne škodva družiga, kakor de jim napravi hitrico. Pekó ga kakor klakanovo meso. (Hlas.)

*) Klokan (Känguru) je navadna žival v Avstralii, velika kakor naše ovce. Prednje noge so kratke, zadnje pa neznano dolge; teči ne more, skače pa po deset stopinj delec; pod trebuhom ima nekaj žep, v katerim prenaša svoje mladiče; meso ima slastno. Kožo rabijo ljudje za razne potrebe.

Z Bogom se ni norčevati.

Živi, dokler si mlad, pravi pregovor: Mladost je norost; sej za pokoro je še časa dosti, in pa sej je Bog usmiljen, treba je le reči z desnim razbojnikom: „Gospod, spomni se me v svojim kraljestvu“ — pa smo dobri in brez skerbi. — Tako nekteri zoper sv. Duha na Božjo milost grešijo; tako mislijo, ali če ne mislijo, saj govore, ali če ne govore, pa saj delajo nekteri posvetnjaki dan današnji; tako je mislil, govoril in delal poredin lahkoživec ob času imenitnega Tomaža Mora, kateri je večkrat pripovedoval od njega. On in prijatli njegovi so ga svarili in opominjali, pa vse ni nič zdalo. Še le posmeheval se jim je. Po svoji navadi se je le vedno bahal: „Kadar pride smert pome, porečem le tri besede, in nebesa so moje. Gerda je bila ta baharija njegova, ktero je pa lepotil s popisovanjem Božje milosti in dobrote, ktera nikomur nič hudiga ne želi in je brez konca — in kraja; gerda je bila pa tudi prederznost, s ktero je na Božjo milost grešil ter se res zanašal na tiste svoje tri besede. Pa koliko so mu pomagale, je kmali skusil. Jezdil je nekdanj prav dobre volje čez derečo reko. Bil je ravno na mostu, konj se splaši, poskoči, in ga verže s tako močjo raz sebe, da pade v vodo in — vtone. Preden se pogrezne, je spregovoril res tri besede, pa ne tistih treh, na ktere je stavil svoje nebesa, ampak, da je strah in groza! „Hudič vse vzemi!“ je zakričal — in vtone; — kakoršno življenje, taka smert. Pregovor pravi: Mladost je norost; pa tudi pravi: Starost je nemarnost; kdor je v mladosti nor, je rad v starosti nemarin, len, terd, lesen za vse dobro — in pokore poleg le ni. Res je Bog neskončno usmiljen, pa je tudi neskončno pravičen; res je neskončno usmiljen, pa le spokornim in skesanim grešnikom. Kakor uni prešernej, vedo tudi nekteri zlasti med gosposkim svetom le za Božjo milost in dobroto; desiravno živé v nečisti ljubezni, govore vendar vse skozi le od Božje prečiste ljubezni, nikoli pa ne od Božje neskončne svetosti, in za njegovo pravico se že celo ne zmenijo.

Kaj bi taki slepivec in zaslepljenec rekel, ko bi mu hudodelnik hišo zažgal, in bi mu pri sodbi rekli: Pri nas je le ljubezen, le pojdí: — nič zaliga se ne sme požigavcu zgoditi! Kaj bi rekel taki napčni usmiljenec, ko bi njemu kdo očeta umoril, otroke oskrnil in v sužnost odpeljal, vse premoženje pograbil in njega neusmiljeno z ranami obdal, — in on bi ga pri sodbi tožil; — dobil bi pa odgovor: Pri nas je le usmiljenje, le ljubezen, ne moremo hudodelnika nič kaznovati! Kako grenko bi se pritoževal in po celi deželi kričal, da tukaj ni pravice! Zakaj pa pri Bogu neskončne pravice spoznati nečeš!?

J. M.

Ali se zamore tudi spanje v dobro delo spreobrniti?

Tudi, — z dobrim namenom. To se zamore zgoditi, ako zvečer vsi domači pokleknejo, in jim gospodar, ali pa kdo drug naslednjo molitev naprej moli, drugi pa za njimi molijo ali mislijo:

Bodi zahvaljen, o presveti trojnoediní Bog, za vse dobrote, ki smo jih danes in vse dni svojiga življenja prejeli iz tvoje neizmerne in večne dobrote. Prosimo te, odpusti nam milostljivo vse naše grehe in razzalljenja; ker iz celiga sereca jih obžalujemo, in terdno sklenemo, se popobjšati in te ne več zaliti. Dodeli nam močno gnado, da se obvarujemo kletvinje, sovraštva, hudiga poželenja in djanja, in sleherne pregrehe. Vse svoje djanje in nehanje darujemo v poviksanje tvoje časti in hvale, o večni, vsigamogočni Bog! Ker ti pa v spanji ne moremo z zavednostjo služiti, sklenemo s teboj terdno zavezo, da od tega trenutka tudi v spanji in počivanji naj vsi gibljeji in tripljeji našiga sereca pomenijo toliko, kakor da bi rekli: „Čast

bodi Bogu Očetu, in Sinu, in sv. Duhu; kakor je bila v začetku, zdaj in na vekomaj. Amen“.

Nasledva 5 očenašev in česenamarij v čast peterih Jezusovih kervavih ran, Lavretanske litanije za srečno zadnjo uro, poslednjič očenaš, česena Marija za duše v vicah, in k sklepu:

Bog jim daj večni mir in pokoj; in večna luč naj jim sveti. Naj v miru počivajo. Amen.

To se zamore po roženkrancu opraviti. Ne pozabi pa, da je treba tudi za podnevi dober namen storiti, ker dobre dela toliko veljajo, kolikor je pri njih dobriga namena.

Pogled nazaj na Laško

in popotvanje v sveti Rim.

(Dalje.)

26. rožn. Ta dan smo bili šli na kuplo šent-Peterske cerkve in smo se malo po Vatikanu ali papeževim prostornim poslopji ogledali. Namesto stopnic ali šteng je široka pot na cerkev gori na okrog, po kateri bi se lahko jezdarilo, ali tudi peljalo, ako bi nekoliko stopinj naraznih navprekni robov ne bilo. Že pogled s silo veličiga prostora znad cerkve doli čez vse mesto je veličansk, še bolj pa s kuple doli, ki je še enkrat tako visoko kakor znad cerkve. Nad cerkvijo je kakor na kakim tergu; celo umetno napravljen vodnjak smo vidili in iz njega pili tam gori. Kupla sama pa je višji nad vse homce na okrog. Napravljen so sem fer tje okna, da se lahko vidi ven na okrog, pa so tudi vrata noter v kuplo, in na dveh krajih — nižji in višji je mostovž odznotraj okoli in okoli, da se zamore s silne visave doli v cerkev gledati, od kodar se ljudje čisto majhni vidijo. Zavoljo tolike visave se pa tudi šen-Peterska cerkev že od deleč vidi, ko sicer še ni nobene sledi od Rima. Vidili smo potem hrame za starine, ali muzeje, v katerih so posebne silno prostorne sobe za neverske, in zopet posebej za kersanske starine. Silno umetne pa tudi drage reči se vidijo iz starih časov, da mora človek stermeti. Iz kersanstva so zlasti tudi napisi iz katakomb, ali podzemeljskih grobov prvih kristjanov imenitni. V silno velikih oddelkih bukviša je več sob za same rokopise, katerih je veliko tavžent, koliko pa še le natisnjenih del. Tudi so sem ter tje razstavljeni predragi spominki, ki jih sv. Oče dobivajo od raznih vladarjev. Vidili smo sekstinsko kapelo, v kateri se toliko imenitnih sklepov stori. Ob stenah so mojstroske malarije, zlasti poslednja sodba od Mih. Angela, sicer pa nima posebniga lišpa. Razdeljena je v dva razdelka, v prednjim je nekaj višej besedišnica ali leca in druge priprave za potrebe zborov. Vse reči pa se zamorejo le komaj memogredé viditi in v množici glednikov človek zamore le kako besedo od spremljave ali razlagavca vjeti. —

Popoldne tega dne smo bili na Kvirinalu, poletnim papeževim prebivališu, kateri je proti severo-izhodnji strani in precej deleč od Vatikana. V tem stanovanji so bili sv. Oče, Pij IX. uniga leta, ko jih je bila puntarska derhal oblegla in so mogli s pomočjo bavarskiga grofa Spaur-a skrivaj iz Rima na Neapolitansko bežati. Kazali so nam tisti konec in stopnice, kodar so bili sv. Oče preoblečeni pobegnili. Ravno tukaj je bil tudi papež Pij VII. ob Napoleonovim času od Francozov tako rekoč priprt. Vidi se tukaj po stanovanjih veliko spominkov od Napoleonovih časov, katerih mende nalaš nočejo odpraviti, da je vedno živo pred očmi, kako je terpela sveta cerkev. Take reči so p. vojske in zmage Aleksandra velikiga (skulpture od Thorvalzen-a), Cezar, nekaj velevajoč, s kakoršnimi možmi se je Napoleon rad primerjal, in več enačiga. Tudi izbo so kazali, kjer je cesar spaval. Stanovanja papeževe so sicer veličanske, vendar ne v posvetnim blisu in lišpu, tako tukaj kakor v Vatikanu. Stenski mali in podobe iz Jezusoviga življenja so prav vredne namestnika Kristusoviga, n. p. Non lavabis mihi pedes in aeternum (ne boš mi nog umival...); Exemplum dedi vobis... (zgled sim vam dal...); Quia Dominus est (Gospod je), in veliko

enaciga mojstersko izdelaniga. Sicer so stene rudeče, zelene itd. Sobe se delé zlasti v sprejemnice ali zaslišavnice, in delavnice papeževe (Arbeitszimmer), kakoršnih je več sem ter tje, in so bolj majhne brez kakiga posebniga bliša. Veči del stoji stol zraven majhne mizice in vse je v lepim redu. V eni sim se bil iz nekake ponosnosti na stol vsedel, de bi zamogel reči, de sim na papeževim stolu sedel. Okrog tega letograda je velik in umetin vert, kateri nam je marsikaj nedolžniga veselja in smeha napravil. Vidili smo tukaj orglje, katerim služi voda namest mehov in namest človeških perstov. Vertnar pritisne nekje na jeziček ali loputico, kolo se sproži in lepo nam jame na ušesa orglati. Pritisne drugod, in angela, ob robu studenca stoječa, zatrobentata, de je kaj. Še drugej, in voda se vlije na kviško; — k sreči nobeden nas ni bil ravno na tistim mestu, sicer bi se mu bilo dogodilo, kakor nekterim fantičkam, ki so se jim drugi sladko smejali, pa tudi mi, ko so cepetali v dežji. K temu pa se je prikazala prelepa mavrica v tem umetnim dežji. Takih nedolžnih kratkočasnic je še več po vertu. Komaj pridemo verh nekih stopnic, kar se dež vlije povsod iz stopnic, in ko na verhu nekemu velikemu gospodu zmed nas, ki ni laško umel, potolmačimo, de naj bi se na stran uganil, mu ta svet ni bil kaj všeč, ali njegovo protestiranje je k sladkemu smehu pričujočih gosta ploha ustavila, ki ga je oblila. —

Vidili smo ta dan tudi marsiktere reči iz neverskiga Rima, n. pr. Capitolium, na nekoliki višini, kjer so nam gosi v misel prišle, ki so bile mende nekda s svojim gaganjem Rim rešile, in še marsikaj družiga. Precej spodej so razdertine hrama „Concordia“, kjer se je bil sloveči Ciceron Katilina-tu tako močno zagrozil, de se zdaj doni po vsih latinskih solah (Quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra!). Od tod do nasprotniga Palatina je dolga dolina skorej samih rimskih starin, spomnikov in tempeljnov, kateri so sem ter tje v katoliške cerkve spremenjeni. V tem kraju so tudi Titove vrata, imenitne zavolj ohranjeniga stariga stavbniga zloga na njih, ki so bile temu vojvodu postavljene, ko se je bil v l. 70 p. Kr. po predobitvi Jeruzalema zmagoviten povernil v Rim. Konstantinov obok pa v spomin kličé zmago poslednjiga neverskiga cesarja Maksencija.

Poslednjič nam je bila za ta dan še prav imenitna reč prihranjena, namreč, cerkev sv. Aleša na aventinskim homcu, v jutro od mesta. Ta cerkev je na ravno tistim mestu, kjer je bila hiša očeta sv. Aleša. Vodnjak, ki je bil na dvorišu, je v spomin ohranjen in je zdaj v cerkvi — z marmornimi deržaji, de kdo vanj ne pade. Njegove svetinje so mende pod tronam v velikim altari, v prednjim delu cerkve. Zadej na strani od velikih vrat pa so štenge ali stopnice, pod katerimi je svetnik v neki kočici 17 let prebival, vidil in slisal, kako so starši in nevesta po njem žalovali, tudi njemu je večkrat hotlo od britkosti serce počiti; vender je zvest ostal znotranjemu Božjemu navdajanju in je v takim zatajevanji zavoljo lepšiga kraljestva Božjiga do konca stanoviten ostal. Za velikim altarijem je v stranskim altari še lepa podobica Matere Božje (Lukasbild), ktero je bil sv. Aleš seboj prinesel iz jutroviga. (D. sl.)

Afrikansko.

Iz lista g. misijonarja J. Gostner-ja do svitl. vi-teza A. Napolit-a, ki je pisan s Koroskiga pred veliko pušavo 26. kozop. l. l., posnamemo naslednje:

Bile so moje velike želje, Vas osebno pozdraviti in se zahvaliti, ko sim bil že tako blizo, pa ni mi bilo moč, ker vse moje misli so me z veliko silo proti Hartumu nazaj naganjale, vedil sim namreč, de je bil ondi gospod M. Kirchner sam pušen, ves obležen z vsimi opravili v soli, pri deržini, gospodarstvu, zidarii, duhovni skerbi itd. Veselilo me je pa, de sim zamogel častitimu g. dr. Mitterrutznerju naložiti, naj Vam, prepoštovani gospod, mojo

dolžno zahvalo sporoči, in Vam mnoge druge reči naznani, ker sam v Aleksandrii nisim imel časa, Vam pisati. V Kairi sim bil nepredvidama naletel misijonarja iz Parskiga, čast. O. Rafaela Schechtl-na, ki je nune v Indijo spremljal. Ta mi je v moje naj večji dopadajenje pravil, de je v Vaši predobrotni hiši jedel z našimi zamurci, in de so bili vsi zdravi. Toliko in tolikrat mislim na te sirote, ki so zdaj srečni, in si delam z njimi veliko upanje za naš misijon: Bog jih blagoslovi! — Ko sim bil vse opravila v Aleksandrii opravil, sim se peljal po železni cesti v Kairo, drugi pa so nasledovali na barki z naso robo po Nilu, in jest sim do njih prihoda vso potrebno pripravil. (Po železnici se namreč pride v enim dnevu, če ne še pred; po Nilu pa kakih 5 do 7 dni popotvanje do Kaire terpi. Vr.) — 23. kim. proti večeru smo odrinili od Kaire na naj večji dahabii (tovorski barki), ki sim jo mogel dobiti. 11. kozop. smo dosegli Asvan. Opravniki našiga misijona v tem mestu, Abu-el-einein, je to opravilo na svojiga brata, Said Musa Ali-ta preložil, ako bodo naš prečast. gospod Provikar v to privolili. — 18. kozop. proti večeru smo prijadrili v Korosko. Iz obojev (kišt) in desk smo si napravili čedno hišo in zraven nje smo svoj sotor razpeli. V ti hiši vsako jutro zgodej mašujemo, imamo šolo za arabsino, v nji prebivamo, spimo, jemo in čakamo, de pridejo zaželeni velblodi (kamele), de nas z vso našo robo vred skoz veliko pušavo prenesejo. Potreba nam je 150—200 taci živin. Tukajšni šeh nam upanje dela za 20 dni, jest pa se bojim, de bomo mogli delj čakati. S prvimi kamelami, ki jih dobimo, bom dalje odpravil osebe in reči naj bolj potrebne z enim mizarjem, ki je že vaje jezika in tega popotvanja, jest pa bom mogel do konca čakati, ni drugač. — Ziveza tukaj skorej nič ni dobiti, in prav dobro je, de so naši gospodje seboj pripeljali pušk, s katerim večkrat nastreljajo rač, gos in družih žival. — Po svojim prihodu smo poiskali grob našiga brata, g. Mih. Vurniča, smo ga blagoslovili po katoliški šegi in postavili nanj znamenje s primernim napisom. —

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Pred dobrim tednam so šli skoz Ljubljano prečast. škof g. Atanazi Zuber, ki so bili več mescev v Evropi in so pomoči za svoj ubožni indijanski misijon iskali, pa mende niso tega dosegli, kar so želeli, ker takim velikim potrebam zamorejo le cele družbe tečno in stanovitno pomoč deliti. Zdaj so na poti se k svoji čedi v Patno poverniti.

Z Goreniskiga imamo naslednji dopis: Dve leti je, kar je ondašnji minister bogocastja žel veliko slavo po francoskih časnikih, ker je bil zapovedal, de se mora po vsih solah, — zlasti po deželi, podoba krizaniga Zveličarja na pripraven kraj postaviti. To še prav dobro pomniviš stopim v šolo prav majhne duhovnije, ktero šolo je častiti duhovnik sam opravljal in oskerboval, in zagledam, kakor dosihmal še skorej nikjer ne, britko martro kakor edino olepsavo na steni. Vprašam g. duhovniga, koliko časa de ima ze to sveto znamenje na steni, in mi odgovori: „Že več let, odkar sim šolo začel“. Povedal sim mu, kako ravno zdaj hvalijo časniki francoskiga ministra, ker je to ukazal, kar on tukaj že več let ima, in sim ga vprašal, če je on (s svojo šolo) pred ali za Francoskim? (Kolikor vemo, sicer britka martra ni več redka in ptuja reč po naših solah, hvala Bogu in Solskim visjim! Vr.)

Tudi mi je znano, de je bilo 19. listop. v majhni hribovski duhovni svetla masa z orglanjem, kar sicer ni navada ob delavnikih, k sklepu je bilo sv. Rešnje telo izpostavljeno, duhovni pastir je molil: „O Bog, sveti vsigamogočni Oče, usmili se svoje služabnice, naše cesarice Elizabete, ktera danes v Ljubljani praznik svoje kersne patrone, sv. Elizabete obhaja, de bo ona po dokončanim srečnim časnim kraljestvu se s svojo kraljevo sveto patrono v ne-

besih večne krone veselila. P. G. n. J. K. itd. Po tem se je molil Očenaš, Česnamarija in je bil dan blagoslov s sv. Rešnjim telesam. S. p.

Iz Gorice 12. t. m. Zvun podložnih 4 škofij je prečast. nadškofijstvo gorisko s papeževim poveljem (breve) od 28. listop. pr. l. tudi za Zadarsko nadškofijo v drugo sodnijsko stopinjo (inštancijo) v zakonskih in družih cerkvenih pravicah odločeno in za 10 let pooblasteno; ravno tako se bo treba Goricarjem na Dunajsko nadškofijstvo obračati.

Razgled po kersanskim svetu.

Zagrebski vikši škof in kardinal so poslali 1000 gold. grofu O' Donell-u na Dunaj, da naj jih oberne v jistino ali kapital za časnika „Oesterr. Volksfr.“, ki je od noviga leta začel v večji obliki izhajati in je pod varstvom severinske družbe, ktere predsednik je imenovan grof. — V Bernu se je pri duhovnih vajah nedavno tole dogodilo. Misijonarji so bili prošeni, šolo in rejilnico ondotnih usmiljenih sester v bližnjim predmestu Obrovici obiskati. Najdejo pa ondi med otroci tudi dekelee, ktero je imelo že dolgo neko prirojeno bolezen v očeh, od nekterih mescov sem pa je bilo popolnoma oslepelo. Zdravnik je samo s tem se imel upanje, ako bi se strupenina (Giftstoff) odpravila, ki je otroku tudi obraz kazila, in je bila napravila otók, da ni moglo dekle ust prav zapirati. Svetuje pa eden misijonarjev, da naj bi se poskusilo olje, ki kaplje iz kosti sv. Valburge v Eichstädt-u. V petik, 5. listop. prejmejo sestre olje, od misijonarja poslano. Opominjajo tedaj otroka, da naj se k 9dnevni pobožnosti in k rabi imenovaniga olja pripravlja. Bilo je popoldne po 3. uri, ko otroku steklenico (flasico) pomolē. Dekle vzame flaško, jo nese k ustim, jo kušne in — pri ti priči v tistim trenutku popolnoma spregleda, in vidi svetlobo dneva, ktere že od Božiča poprejšnjiga leta ni vidila. Spisovavec tega dogodka v Tirol. listih dve reči pristavi: 1. da Matilda M. od Božiča poprejšnjiga leta skorej nič, nekaj mescov sem pa celo nič ni vidila; 2. da je 5. listop. popoldne kar precej pri kušljeji steklenice z oljem sv. Valburge zopet spregledala, da je ravno tisti trenutek zamogla zopet tudi usta skleniti, da se je skaza na obrazu jela zgubovati, da so oči zdaj zmiraj dobre, in da se je tudi sploh obličje otroka že čisto spremenilo. — V Freiburgu na Švajcarskim je bil pred 8 leti od rogo-viležev pregnani, zdaj pa v svojo škofijo vernivši so škof Marilley z veliko slovesnostjo sprejet. Mesto samo je svojimu preljubimu pastirju ministra Vonderveid-a v Divonne na Francosko naproti poslalo. 18. grud. je bil odhod iz tega mesta. Neizrečeno je bilo veselje ljudstva, ko visoki pastir v svojo domačo škofijo prestopi. Ljudstvo je vrelo naproti, z baklami in svetilnicami so voz spremljali, po vsih višavah so veseli kresovi goreli in možnarji pokali od vsih strani, povsod je ljudstvo na kolenih blagoslova pričakovalo, desiravno je bilo po noči. Škof pa so povsodi iz voza šli, med ljudstvo in prijazno govorili. V Freiburgu so perve ulice, skož ktere so se škof noter peljali, dobile ime „Bischofsgasse“ (škofove ulice). Ljudstvo je o prihodu skupaj vrelo in svojiga pastirja z mnogimi slavoklici pozdravljalo itd. Tako poslednjič vselej le sv. cerkev zmago obhaja v osramotenje sovražnih nasprotnikov. — V Parizu, kakor že ves svet vé, se je neslišana grozovitnost dogodila. Neki nesrečin Kajn, Vergé po imenu, se je v svetišče Gospodovo splazil, kakor volk med ovce, si je bil s svojim pregrešnim uganjanjem že večkrat prepoved od svetih opravil nakopal, in tudi nar poslednjič zato, ker je zoper versko resnico čistiga spočetja učil, — je bil tedaj krivoverec. Ta zgubljeni človek je svoje pregrehe s tem zapečatil, da je 3. t. m. v cerkvi sv. Štefana vikšiga škofa z nožem v srece zabodil

in naglo umoril! Pravijo, da je morivec že večkrat poprej razodeval nad seboj sledi, kakor da bi ne bil čiste pameti. De ni bilo z njim prav jasno, se zamore soditi tudi iz njegove deržine, ker njegovi starši so se pred nekimi leti sami sebe končali, eden njegovih bratov pa pred malo mesci ravno tako. Vergé je bil že ko učence iz nekiga konvikta izgnan zavolj tatvine, le po dobroti nekiga duhovna se je dalje učil. Cerkev je bila z umoram oskrunjena in se ne smé v nji nobeno sveto opravilo opravljati, dokler ni vnovič posvečena. Naslednjo nedeljo je bila vsa cerkev sv. Štefana odzunaj v črne ogrinjala zagnjena. V nobeni cerkvi cele škofije ni bilo slovesne, ampak povsod je bila le tiha maša in potem petje spokornih psalmov. Morivec je Parižan in 32 let star. Vikši škof Sibour pa so bili rojeni l. 1792, in 1848 v vikšiga škofa zvoljeni. Pred zadnjim izdihljem jim je zamogel nek pričujoč duhoven še odvezo dati. Bog daj umorjenimu večni mir in pokoj, morivcu pa milost pokore po svojim neizmernim usmiljenji! — V Lionu na Francoskim je od l. 1822 družba sv. Franciška Ksaverja za razširjanje sv. vere. Ta družba je lansko leto prejela nad 3 milijone in 7 sto tavžent frankov milovšine za misijone, in je velike zneske obrnila za misijone v Evropi, Azii, Afriki, Ameriki in Avstralii. — Iz Rima vedó „tirol. listi“ dvomljivo novico, da se Rim in Turin vender nekaj bližata. — Še bolj vesele pa so naznanila iz Španjolskiga, ker ondotno ministerstvo si prizadeva katoliški cerkvi pravično biti. Prazne so misli nekterih časnikov od menjave ministerstva. — Egiptovsko. G. misijonar Kaufmann med svojimi naznanili od popotovanja skož Egipt tudi tole pripoveduje: Šole francoskih učencov in učenec veliko dobriga delajo, in kako moč de ima lepota katoliške Božje službe do jutrodeželca, smo sami doživeli zgled 21. kim. v Kairi. 11letin sinček bogatiga beja, ki ima v Carjigradu službo, tukaj v šolo hodi. Ker se vsiga vdeležuje, kakor drugi učenci, se tudi kersanskiga nauka uči in kšolski maši hodi, ima to veliko moč do nedolžniga mladiga serca. Tudi doma vedno pripoveduje, koliko lepiga de je vidil in slišal; in kakor katoliški otroci, si tudi on napravi svoj altarček, si naredi mašno obleko, vzame kozarec in mašuje, in vse sestre in sužnji morajo biti pri njegovi maši. Tudi ni jenjal pri svoji materi s prošnjo in jokanjem, dokler ni zapovedala, da mu morajo vsi pokorni biti, da se ne smé nobeden smejeti ali zabavljati. In tako morajo klečati, se na persi terkati, s sklenjenimi rokami moliti, z zvončkam žvenkljati itd., ko on mašuje. Ta teden ni jenjal pri svoji materi, dokler mu ni obljubila, da hoče s sestrami in služabnistvam vender enkrat iti gledat, kako Latinci molijo; in res fant vse v cerkev pelje, jim stole odkáže, on pa gre s svojimi strežniki k učenikam in je tam gori spredej pri veliki maši. Ko zakristan pride milovšino pobirati, hoče tudi on kar naravnost denar od služabnika, in na vprašanje: čimu to? mu reče: „Ali ne vidiš? milovšina za katoliško cerkev.“ Po maši pelje mater in vso množico v šolo, kjer je mati sama vse to pripovedovala, ter rekla, da je z vso napravo šole in s sinovim napredovanjem zadovoljna in le voši, da bi tako nadaljeval. —

Duhorske zadere.

V ljubljanski škofii. Po odpovedi gosp. Ant. Krašovica je fara križanskiga reda, Podzemelj, g. Jan. Skubicu, kapl. v Šmartnu pri Litii, podeljena. G. Mat. Tavčar pride iz Metlike v Šmartno pri Litii.

V teržaški škofii. Gosp. Fr. Zupan pride za ekspozita k podružnici Veprinaške fare; gosp. Jan. Curelič iz Moščenic v Lavrano za duh. pomočnika; gosp. Vinc. Dubrovich, novoposvečenec, v Moščenice za duh. pomočnika.